

Investerarskyddet

Investerarskyddet är ett konsumentskydd för värdepapper och pengar som banker och värdepappersbolag hanterar för kunders räkning. Det innebär att du som kund kan få ersättning av staten om ett institut som går i konkurs inte kan lämna ut dina tillgångar.

Skyddet omfattar de värdepapper och pengar som ett institut hanterar när det utför en så kallad investeringstjänst åt en kund. Med investeringstjänst menas bland annat köp, försäljning eller förvaring (depå) av värdepapper såsom aktier, obligationer eller derivat.

Investerarskyddet infördes i Sverige 1999 och baseras på ett EG-direktiv. Motsvarande system finns i övriga EU-länder. Investerarskydd finns också i flera länder utanför EU.

Skyddet finansieras genom avgifter från de anslutna instituten. Riksgälden ansvarar för att betala ut ersättning, administrera avgifter och ge allmän information om skyddet.

Villkor för att investerarskyddet ska gälla

- Institutet ska ha gått i konkurs.
- Du som kund kan inte få ut de värdepapper eller pengar som institutet hanterar eller tagit emot för din räkning. En sådan situation kan uppstå om institutet har blandat ihop dina tillgångar med sina egna på grund av slarv eller brottslighet.

Ersättningens storlek

- Staten ersätter upp till 250 000 kronor per kund och institut.
- Om flera personer har en gemensam depå får varje person maximalt 250 000 kronor i ersättning.
- Ersättningen påverkas inte av om kunden har skulder till institutet. Andra regler kan gälla för utländska garantisystem.
- Om ränta utgår enligt lag eller avtal får kunden även ersättning för ränta fram till konkursdagen på pengar som institutet tagit emot med redovisningsskyldighet (se förklaring nedan). Den totala ersättningen, inklusive ränta, kan som mest bli 250 000 kronor.
- Om du har dina värdepapper hos en filial till ett utländskt institut i Sverige kan du få ersättning

från det svenska investerarskyddet, förutsatt att institutet har beviljats komplettering till hemlandets skydd. Den svenska staten svarar då för mellanskillnaden mellan ersättningsnivån enligt hemlandets investerarskydd och den svenska nivån på 250 000 kronor.

Så betalas ersättningen ut

Du som kund måste skriftligen framföra ditt krav på ersättning från investerarskyddet till Riksgälden senast ett år efter konkursbeslutet. När vi har tagit emot dina krav utreder vi om du har rätt till ersättning. Vid komplicerade fall kan processen dra ut på tiden. Om det visar sig att du har rätt till ersättning betalas den ut senast två veckor efter vårt beslut.

Om dina värdepapper finns hos en filial till ett utländskt institut i Sverige betalas ersättning ut från två länders investerarskyddssystem, förutsatt att filialen har beviljats komplettering till hemlandets skydd och att hemlandets skydd inte når upp till den svenska nivån. Rätten till ersättning inträder först efter beslut hos en behörig myndighet i institutets hemland. Reglerna för utbetalning kan skilja sig mellan olika länder. Den totala ersättningen kan som mest bli 250 000 kronor.

Vilka tillgångar omfattar investerarskyddet?

Alla typer av värdepapper

Investerarskyddet omfattar alla typer av värdepapper (finansiella instrument) som de definieras i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Skyddet täcker bland annat aktier, obligationer, konvertibla skuldebrev, optioner, terminer och sammansatta produkter som aktieindexobligationer.

Förvaltarregistrerade fondandelar

För fondsparande kan investerarskyddet bli aktuellt om du har dina fondandelar förvaltarregistrerade hos ett institut, till exempel din bank. Detta innebär att institutet har köpt och förvarar fondandelar åt dig, men i sitt eget namn. Om institutet går i konkurs och det då visar sig att du inte kan få ut fondandelarna träder investerarskyddet in.

Pengar med redovisningsskyldighet

Skyddet täcker också pengar som tagits emot av institutet med så kallad redovisningsskyldighet. Det kan till exempel vara pengar som en kund överlämnat för köp av värdepapper till ett institut som saknar tillstånd att ta emot kunders pengar på konto. Institutet är då skyldigt att hålla pengarna avskilda från sina egna tillgångar och till exempel sätta in dem på ett särskilt konto i en bank.

Ett institut är skyldigt att lämna information om vilka tillgångar som omfattas av det svenska investerarskyddet.

Vad faller utanför investerarskyddet?

Pengar på konto

För de institut som har tillstånd att ta emot kunders pengar på konto (alla banker, kreditmarknadsföretag och vissa värdepappersbolag), sätts ofta pengar för köp av värdepapper in på kundens eget konto hos institutet. Dessa pengar omfattas av insättningsgarantin i stället för investerarskyddet.

Pensionssparande

Värdepapper eller pengar som hanteras inom ramen för det individuella pensionssparandet omfattas inte av investerarskyddet.

Icke-finansiella instrument

Kapitalförsäkringar och andra försäkringslösningar är inte finansiella instrument i lagens mening och omfattas därför inte av investerarskyddet.

Marknadsvärdeförluster eller emittents konkurs

Investerarskyddet ger inte ersättning för förluster som uppstår om ett institut som gett ut ett värdepapper, en så kallad emittent, går i konkurs. Det skyddar heller inte mot att ett värdepapper helt eller delvis förloras i värde, till exempel genom svängningar på valuta- eller aktiemarknaderna. Inte heller förluster som uppstår på grund av dålig finansiell rådgivning täcks av skyddet.

Investerarskyddet gäller för alla kunder

Investerarskyddet gäller för alla kunder, såväl privatpersoner (inklusive omyndiga) som företag och andra juridiska personer (till exempel dödsbon).

Institut som själva tillhör investerarskyddet kan dock inte få ersättning.

Institut som omfattas av investerarskyddet

Svenska banker, fondbolag och värdepappersinstitut omfattas automatiskt av investerarskyddet om de har tillstånd från Finansinspektionen att utföra investeringstjänster.

Ett *svenskt dotterbolag till ett utländskt institut* är att anse som ett svenskt institut om dotterbolaget har tillstånd från Finansinspektionen att utföra investeringstjänster och ta emot pengar med redovisningsskyldighet.

En *filial till ett utländskt institut* från EES¹ i Sverige omfattas av ett investerarskydd i hemlandet. Information om detta lämnas av respektive filial. Utländska instituts filialer kan komplettera hemlandets skydd genom att ansluta sig till det svenska investerarskyddet

Ett *utländskt dotterbolag till ett svenskt institut* inom EES och i vissa andra länder omfattas av det investerarskydd som gäller i respektive land, under förutsättning att dotterbolaget har det tillstånd som krävs i det aktuella landet. Närmare information lämnas av respektive institut.

¹ EES står för Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet. Där ingår förutom EU-länderna också EFTA-länderna Norge, Island och Liechtenstein. Schweiz är inte med i EES men har slutit en rad avtal med EU så att många områden täcks.

En *filial till ett svenskt institut* inom EES omfattas av det svenska investerarskyddet.

På www.insattningsgarantin.se finns en lista över anslutna institut. Där kan du också söka efter just ditt institut.

Mer information

Du kan läsa mer på www.insattningsgarantin.se. Om du har allmänna frågor om investerarskyddet eller insättningsgarantin är du välkommen att kontakta oss på ig@riksgalden.se eller 08 613 52 00.